

ת"פ 44871/12/17 - מדינת ישראל נגד חנניה ביטון

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"פ 44871-12-17 מדינת ישראל נ' ביטון
תיק חיצוני: 149095/2017

בפני	כבוד השופטת - נשיאה עינת רון
מאשימה	מדינת ישראל
נגד	
נאשם	חנניה ביטון

החלטה

לפניי בקשת הנאשם לביטול כתב האישום שהוגש נגדו, בשל העובדה כי המאשימה לא אפשרה לנאשם לקיים הליך שימוע בהתאם לדרישה הקבועה בחוק סדר הדין הפלילי. לטענתו, כתב האישום נגדו והמשך ניהול ההליך, מבלי שניתנה לו הזדמנות נאותה לקיים הליך שימוע עומדים בסתירה מהותית לעקרונות של צדק והגינות משפטית.

המאשימה סירבה למסור לנאשם כתב חשדות מפורט, חרף דרישתו המפורשת כי תעשה כן ורק לאחר שעמד על כך, נמסר לו מסמך המפרט את החשד המיוחס לו אולם, קצבה לו 9 ימים לקיים הליך שימוע.

רקע עובדתי:

נגד הנאשם הוגש כתב אישום המייחס לו עבירות של הגרלות והימורים אסורים - מארגן/עורך בצוותא (ריבוי עבירות) - עבירה לפי סעיף 225 לחוק העונשין, תשל"ז 1977 + סעיף 29 (א) לחוק העונשין, ניסיון להחזקת מקום להימורים או הגרלות בצוותא - עבירה לפי סעיף 228 רישא לחוק העונשין + סעיף 25 לחוק העונשין + סעיף 29 (א) לחוק העונשין, עבירה של החזקת מקום להימורים או הגרלות בצוותא (2 עבירות) עבירה לפי סעיף 228 רישא לחוק העונשין + סעיף 29 (א) לחוק העונשין, עבירה של קשירת קשר לעשות עוון - עבירה לפי סעיף 499 (א)(2) לחוק העונשין, עבירה של עשיית פעולה ברכוש אסור בצוותא - עבירה לפי סעיף 4 לחוק איסור הלבנת הון, התש"ס 2000 + סעיף 29 (א) לחוק העונשין, עבירה של קשירת קשר לעשות פשע - עבירה לפי סעיף 499 (א)(1) לחוק העונשין.

על פי עובדות כתב האישום, במועד שאינו ידוע במדויק למאשימה, קשר הנאשם יחד עם גיא צרפתי, קשר לשם ניהול דירות הימורים בהן נערכים משחקים אסורים וכן קשר עם גיא צרפתי לשם ארגון וניהול הימורים על תוצאות משחקי ספורט באתרים אינטרנטיים.

בתקופה שאינה ידועה במדויק למאשימה, בין השנים 2016-2017, עסק הנאשם בארגון הימורים אסורים ומשחקים אסורים בעצמו ובצוותא עם גיא צרפתי, באופן בו ארגנו הימורים באתרי הימורים בספורט, וכן

ניהלו דירות הימורים בהן התבצעו משחקים אסורים מסוג "פוקר טורקי" ו-"פוקר קאריבי".

חלוקת התפקידים בין הנאשם לגיא צרפתי הייתה, כי צרפתי היה המתפעל, אשר עסק בביצוע בפועל של ההימורים והמשחקים האסורים, היה בקשר ישיר עם המהמרים והגורמים המתפעלים את ההימורים האסורים, ואילו הנאשם היה הגורם האחראי על ההתנהלות הפיננסית מאחורי תפעול ההימורים והמשחקים האסורים.

טענות הנאשם:

במהלך חודש נובמבר 2018, נשלחה לנאשם הודעה פי סעיף 60א' לחסד"פ, שלפיה התיק בו הוא נחקר הועבר לתביעות.

לטענת הנאשם, נוסח ההודעה הינו קבוע ומלמד כי תיק החקירה הועבר לתביעות. אין המדובר במסמך ובו הודעה על כוונת הגוף התובע להעמיד את החשוד לדין בעבירות המיוחסות לו בכפוף לשימוע. נוסח ההודעה הוא מעין מכתב יידוע ראשון, שלאחריו, יכול שיישלח מכתב יידוע שני ויכול שתשלח הודעה על סגירת התיק. הנאשם הוסיף כי בהודעה האמורה, לא נמסר פירוט החשדות ואף לא פירוט העבירות המיוחסות לו.

בתחילת חודש דצמבר, נטל על עצמו ב"כ הנאשם את הייצוג בתיק זה וסמוך לאחר מכן, ביום 7.12.17, פנה ב"כ הנאשם אל התובעת, באמצעות תכנת המסרונים "ווטסאפ", שכן התובעת שהתה אותה עת בחו"ל.

במסגרת ההתכתבות הטלפונית בין באי כוח הצדדים מיום 7.12.17 (יום חמישי), הבהירה ב"כ המאשימה כי חרף בקשות הח"מ, לא יימסר מכתב שימוע המפרט את העובדות והעבירות המיוחסות לחשוד וכי מכתב שכזה יימסר רק בפגישת השימוע עצמה. ב"כ הנאשם הבהיר כי לצורך תיאום מועד שימוע יש לקבל מכתב שימוע מפורט וכן את חומר החקירה, והכל על מנת שניתן יהיה להיערך לקיומו של הליך שימוע. סוכם במסגרת התכתבות זו, כי ב"כ הנאשם יפנה לנציג התובעת, לצורך תיאום מועד לצילום חומר חקירה.

ביום 10.12.17 (יום ראשון), התקשר נציג המאשימה אל ב"כ הנאשם וביקש לתאם מועד לצילום חומר החקירה בתיק. נציג המאשימה הודיע באותה שיחה, כי רק אדם משרדו של הח"מ יוכל לערוך את הצילום, ועל מנת לעשות כן, יצטרך להגיע עם מטבעות כסף למשרדי התביעות בלה"ב.

לטענת ב"כ הנאשם, הודיע לנציג המאשימה כי יעשה מאמץ לתאם מועד לצילום החומר בהקדם האפשרי והבהיר כי לא ניתן יהיה לקיים שימוע בלא שיהיה בפני הנאשם כתב חשדות מפורט המתאר את העובדות והעבירות המיוחסות לנאשם, ובלא שיינתן זמן סביר מראש להתכונן לשימוע לאחר העתקת חומר החקירה.

חרף פניות ב"כ הנאשם אל המאשימה, הבהירה המאשימה כי אין בכוונתה לשלוח כתב חשדות וכי בכוונתה לקיים את הליך השימוע עד ליום 21.12.17 - קרי תוך 10 ימים, עוד הוסיפה ב"כ המאשימה כי רק במהלך

השימוע תימסר להגנה טיוטת כתב האישום.

לשיטת המאשימה, במכתב ששלחה לנאשם, אין בהוראות הפסיקה והנחיות פרקליט המדינה כדי לחייב לפרט את עובדות החשדות, או לכל הפחות את העבירות המיוחסות לנאשם. כמו כן, לשיטת המאשימה, היות שמדובר בחומר המכיל כקלסר, פרק זמן של 10 ימים הוא זמן סביר להיערך לשימוע. המאשימה הוסיפה במכתבה כי אם לא יקוים שימוע עד ליום 21.12.17 יוגש כתב האישום עד ליום זה.

ביום 12.12.17 ובניגוד לאמור במכתבה מיום 11.12.17, שלחה התובעת כתב חשדות להגנה, כתב החשדות מונה 2 עמודים וחמישה סעיפים לא קצרים וייחס לחשוד את העבירות המיוחסות לו בכתב האישום.

ביום 13.12.17, צולם החומר שהועמד להגנה לצורך הליך השימוע והוא כלל שני קלסרים מלאים ועוד מספר דיסקים הכוללים, בין היתר, חקירות של חשודים.

למעשה, נותרו בידי ב"כ הנאשם 5 ימי עבודה לצורך לימוד החומר והכנת טיעונים לקראת השימוע, מדובר בפרק זמן קצר ביותר, הנמוך באופן משמעותי מהתקופה הקבועה על פי דין.

ביום 18.12.17 הודיע ב"כ הנאשם למאשימה, כי לאחר צילום החומר (הליבה בלבד) אין זה מתקבל על הדעת לקיים הליך שימוע עד ליום 21.12.17 כשבתוון חלים גם ימי שישי שבת). ב"כ הנאשם הלין על כך שנדמה שהגשת כתב האישום היא בגדר עובדה מוגמרת וכי השימוע במצב כזה, לא יכול להתקיים בנפש חפצה ובלב פתוח. משכך, עתר ב"כ הנאשם כי יינתן לו פרק זמן סביר ללימוד החומר. המאשימה השיבה בתגובה כי היא מוכנה לקיים את השימוע עד ליום 21.12.17.

בנסיבות אלה, טוען ב"כ הנאשם כי לא היה מקום לקיים הליך שימוע למראית עין בלבד. היקף החומר ופרק הזמן הבלתי אפשרי שעמד לרשות הנאשם שללו, למעשה את זכותו החוקית והאפקטיבית להליך שימוע ראוי.

לטענת ב"כ הנאשם, מדובר בפרשיה רחבת היקף, המונה למעלה מ- 12 קלסרים, וכן דיסקים רבים המכילים חומרי חקירה נוספים. זכותו של חשוד להשמיע טענותיו בפני הגוף המחליט בטרם יקבל זה האחרון החלטה בעניינו, קיבלו הכרה מלאה בחוק ובפסיקה.

לטענתו, לא יגרע דבר מאת המאשימה או מהאינטרס הציבורי עליו היא מופקדת, אם יבוטל כתב האישום. הנאשם טרם הגיב לכתב האישום ולביטול כתב האישום אין משמעות של זיכוי. כך יתאפשר לנאשם להציג טענותיו בשימוע בפני הגורם המוסמך להחליט על הגשת כתב האישום. שימוע כזה יבטיח הן את זכויותיו של הנאשם והן את האינטרס הציבורי בהגשת כתבי אישום לאחר שהגורם המחליט נתן את דעתו לכל הנתונים הרלוונטיים להחלטתו וכל זאת בטרם התקבלה ההחלטה בעניינו של החשוד.

עוד לטענת הנאשם, בהחלטה על הגשת כתב האישום נפלו פגמים כה רבים וכה מהותיים, עד כי מתחייב מתן אפשרות לנאשם להציג את טענותיו בפני הגורם המוסמך להחליט על העמדתו לדין, ועוד קודם להגשת כתב האישום. בכך, יש כדי לחזק את האמון במערכת אכיפת החוק הן מצד הנאשם והן מצד הציבור בכללותו.

לטענת הנאשם, אין להורות על עריכת שימוע לנאשם לאחר הגשת כתב האישום מבלי לבטלו, שכן הותרת האישום על כנו תפגע במראית פני הצדק, אם לא בעשיית הצדק עצמו, ותעביר מסר לרשויות התביעה כי ניתן לפגוע בזכותו של חשוד בעבירה מסוג פשע לקיים הליך שימוע.

הנחיות פרקליט המדינה (הנחיית פרקליט המדינה מספר 41.12 - הליכי יידוע ושימוע בהליכים פליליים) מחודש אפריל 2017, קובעות, כי יש ליתן לחשוד מכתב יידוע ראשון (ולפיו החומר הועבר לרשות התובעת) ומכתב יידוע שני (אשר יכלול את כתב החשדות) ולפיכך הוחלט להעמיד לדין בכפוף לשימוע שייערך בתוך 30 ימים. כאשר על פי ההנחיות 30 הימים ייספרו מרגע קבלת כתב החשדות. לפיכך, המועד ממנו צריכים היו להימנות 30 הימים הוא יום 12.12.18 (מועד קבלת החשדות).

ב"כ הנאשם מוסיף וטוען כי אמנם הנחיית פרקליט המדינה נועדה להתוות את מדיניות הפרקליטות בלבד, אולם זאת בשל השונות שבין הפרקליטות לתביעה המשטרתית, בכל הנוגע לסוג התיקים, היקפם, חומרת העבירות, מורכבותן ועוד. בעניינו, טוען ב"כ הנאשם, כי יש לראות את התיק שהוגש כנגד הנאשם, כתיק פרקליטות, בשים לב לסוג התיק, היקפו, מורכבותו וחומרתו.

טענות המאשימה:

לטענת המאשימה, השתלשלות העניינים העובדתיים בתיק, שונה מעט מתיאורו של ב"כ הנאשם.

ביום 2.11.17 נשלחה לנאשם הודעה לפי סעיף 60 א לחסד"פ. סעיף 60 א לחסד"פ מורה כי רשות התביעה תשלח לחשוד הודעה בה תצוין כתובתה למען תתאפשר פנייה בכתב לבירורים ולהצגת טיעונים, עוד מורה הסעיף כי חשוד ראשי לפנות בתוך 30 ימים מיום קבלת ההודעה בבקשה מנומקת בכתב להימנע מהגשת כתב אישום. מדובר בנוסח הודעה קבוע, המלמד כי התיק הועבר לתביעות למען תינתן החלטת תובע בשאלת העמדה לדין, וללא פירוט עבירות בהן נחשד החשוד - ממש כפי שמורה סעיף 60 א' לחסד"פ. הסעיף אינו מורה על פירוט כזה או אחר של העבירות או העובדות המיוחסות לחשוד - אלא על ציון העברת התיק ופרטיו וכך אכן נעשה.

לטענת המאשימה, ביום 22.11.17, שלח הנאשם מכתב, באמצעות ב"כ עו"ד ירון שבס, בו ביקש לקיים שימוע, ומשנענה בחיוב, מסר כי ישוב ויתאם פגישת שימוע כאשר יוסדר הייצוג כראוי. דהיינו, ממכתב זה עולה, כי לכל המאוחר, קיבל הנאשם את מכתב השימוע עד ליום 22.11.17.

ביום 4.12.17, החליף הנאשם ייצוג ובא כוחו הנוכחי, נטל על עצמו הייצוג בתיק, כאשר ביום 7.12.17, יצר ב"כ הנאשם קשר עם הממונה מטעם המשיבה, אשר בניגוד לאמור בבקשה, לא מסרה לב"כ הנאשם כי מכתב שימוע מפורט יימסר רק בפגישת השימוע עצמה, בוודאי כאשר אין המשיבה נוהגת לשלוח מכתב שימוע מפורט ובוודאי מאחר שאין כל טעם למסור אותו בפגישת השימוע עצמה.

ביום 10.12.17 פנה נציג המאשימה, לב"כ הנאשם על מנת לתאם מועד מוקדם ככל האפשר לצילום חומרי החקירה, על מנת שיוכל להיערך כדבעי לשיבת שימוע. ב"כ הנאשם לא תיאם מועד לצילום ליבת חומר הראיות, אשר הכילה 2 קלסרים במועד זה. ביום 11.12.17, התקיימה חלופת מכתבים בין ב"כ הנאשם לנציגת המאשימה, במסגרתה הבהיר ב"כ הנאשם כי אין הוא מתכוון לקבוע מועד לצילום התיק ואין בכוונתו להגיע לשימוע.

לטענת המאשימה ולשם ייעול ההליך, כבר ביום 12.12.17, שלחה לב"כ הנאשם המאשימה, מסמך שכותרתו "כתב חשדות" ובו נרשם כי מפאת קיומם של מעורבים נוספים בפרשייה, טיטוט כתב אישום לא תימסר כאמור לעיל, אך פורטו בהרחבה כלל העניינים הרלוונטיים, למען יתאפשר לקיים שימוע כדבעי. בד בבד תואם מועד לצילום החומר ליום המחרת (13.12.17).

ביום 18.12.17, חמישה ימים לאחר צילום חומר החקירה, פנה ב"כ הנאשם אל המאשימה והלין כי לא יעלה בידו ללמוד את חומר החקירה ואת כתב החשדות ולהיערך כראוי לשיבת שימוע, בלוח זמן קצר, כאשר החוק מורה על תקופת מינימום של 30 ימים, ולגרסת ב"כ הנאשם יש למנות את 30 הימים ממועד צילום חומר החקירה, קרי 13.12.17.

לטענת המאשימה, מבקשת ב"כ הנאשם נשמטה העובדה שלפיה ביום 19.12.17, נערכה שיחה טלפונית עם נציגת המאשימה, במסגרתה הסכימה ב"כ המאשימה, להאריך את המועד לקיום שימוע עד ליום 28.12.17, תוך שבא כוח הנאשם יסכים להארכת מועד צווי התפיסה של הנכסים בתיק וכן ישיג את הסכמתם של יתר החשודים להארכת צווי התפיסה, הסכמה כזו לא הוגשה ובנסיבות האמורות הוגש כתב האישום ביום 21.12.17.

המאשימה מציינת בתגובתה כי הנחיות הפרקליטות אליהן מפנה ב"כ הנאשם, אינן חלות על התביעה המשטרית.

לגופם של דברים מציינת המאשימה כי לא הסכימה לדחיית מועד השימוע, כפי עתירתו של ב"כ הנאשם ממס' טעמים:

הראשון: מדובר בפרשייה בה הוגשו כתבי אישום כנגד 14 נאשמים במקביל, המאשימה סברה כי מסירת טיטוט כתב אישום לנאשם עובר להגעתו יש בה כדי לפגוע בעניינם של מעורבים אחרים ולהפריע להכנות למשפט,

ולכן לא נמסרה הטייטה לסניגור.

השני: מדובר בפרשייה בה נתפס רכוש רב הכולל גם זכויות בנדל"ן אשר תפיסתן יש בה כדי להשליך על זכויותיהם של צדדים שלישיים אחרים תמי לב. ואכן, הגישה המאשימה בקשה לסעדים זמניים ברכוש שנתפס, אשר במהלכו טענו טוענים לזכויות אשר נפגעו מתפיסת הנכסים. במסגרת הליך החילוט הוטל צו איסור דיספוזיציה על זכויותיו של הנאשם ב"קבוצת רכישה", עובדה, אשר כך טען הנאשם במסגרת ההליך, שיתקה את קבוצת הרכישה ובתוך כך מנעה התקדמות הפרויקט תוך פוטנציאל נזק לכל המשתתפים בקבוצה, שהינם כאמור, טוענים לזכות תמי לב. סירובה של המאשימה לאפשר עיכוב בהגשת כתב האישום, נבע בין היתר מהצורך לצמצם פגיעה זו עד כמה שאפשר.

השלישי: לאור חשיבות העובדה כי כל כתבי האישום בפרשייה יוגשו בעת ובעונה אחת, הרי שדחיית הגשת כתבי האישום יגרום לפגיעת כל צווי תפיסת הרכוש בתיק - של הנאשם ושל מעורבים אחרים. דחיית המועד מטילה על שכמה של המאשימה את הנטל לעתור לבית המשפט ולבקש הארכת תוקפם של כל צווי התפיסה בתיק, דבר אשר בו להטיל עומס עבודה רב על כתפי המאשימה, ולפגום בהכנות להגשת כתב האישום. ב"כ המאשימה הציעה כי ב"כ הנאשם יקבל את הסכמת החשודים האחרים, אך הוא סירב.

לטענת המאשימה, היא קיימה את הוראת החוק וחובתה. אין לאפשר מצב בו נאשם ובא כוחו מעמידים את התביעה בפני מצב דברים לפיו מועד השימוע נדחה בהתאם לשיקולי הנוחות שלהם: הנאשם הוא אשר החליף ייצוג, פנה לראשונה למאשימה 20 יום לאחר שנשלחה לו הודעת היידוע. רק לאחר שנציג המאשימה פנה אל ב"כ הנאשם, נאות האחרון לבוא ולצלם את התיק ולאחר מכן הציב תנאים למועד השימוע, בנימוק כי מוטל עליו עומס עבודה רב.

המאשימה הוסיפה כי פעלה במרץ לשם קידום הטיפול בתיק, כולל פניה יזומה לצילום מהיר של התיק, שליחת כתב החשדות עוד טרם הצילום ומתן הסכמתה להאריך את מועד השימוע, עד ליום 28.12.17, אולם הסניגור נותר בשלו, ולא הסכים להגיע לשימוע אלא רק לאחר תום 30 יום מיום צילום החומר.

על פי הוראות החסד"פ, מסירת זכות השימוע לנאשם למען יתאפשר לו לשטוח טענותיו על פה, הינה סמכות שברשות, זאת כאשר ניתן לו די זמן להציג טיעוניו בכתב ו/או לקבוע פגישה עם המאשימה, בתוך הזמן שנקבע לו.

בשולי דבריה, הוסיפה המאשימה כי אם בית המשפט ייקבע כי אכן נפל פגם טכני, אין מניעה לקיים שימוע בדיעבד, עובר לתשובת הנאשם לכתב האישום ובעודו תלוי ועומד. ביטול כתב האישום יגרום לנזק משמעותי לאינטרס הציבורי, שכן במידה ויבוטל כתב האישום, צווי התפיסה יבוטלו אף הם והמאשימה לא תוכל לבקש מבית המשפט חילוט בשווי, לו יורשע הנאשם בעבירות לפי החוק לאיסור הלבנת הון.

עוד הוסיפה כי ב"כ הנאשם טען כי בכוונתו לפנות ליועמ"ש לעיכוב הליכים נגד הנאשם, עקב נסיבות אישיות.

דין והכרעה:

הבסיס המשפטי לטענת הגנה מן הצדק מעוגן בסעיפים 149 (10) ו - 150 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב 1982 (להלן: "חוק סדר הדין הפלילי").

סעיף 60 א' לחוק סדר הדין הפלילי שכותרתו: "יידוע על העברת חומר חקירה לתובע בעבירת פשע" מטיל על רשויות התביעה אליהן הועבר חומר חקירה הנוגע לעבירת פשע, חובה לשלוח הודעה על כך לחשוד (סעיף קטן (א)).

החשוד רשאי לפנות בבקשה מנומקת בכתב לרשות התביעה ולהימנע מכתב אישום (סעיף קטן (ד)) והרשות רשאית להזמין את החשוד להציג בפניה את טיעונו בעל פה (סעיף קטן (ח)).

בבג"צ 3495/06 הרב הראשי לישראל נ' היועץ המשפטי לממשלה (להלן גם: "בג"צ מצגר") ציינה הנשיאה בייניש (כתוארה אז) כי זכות הטיעון הקבועה בסעיף 60 א' לחסד"פ אינה מעוגנת בכלל הצדק הטבעי ובעקרונות יסוד של הליך מנהלי תקין, זכות הטיעון הקבועה בסעיף זה, קמה רק מכוח הוראתו המפורשת של המחוקק. עיקר הזכות הוא כי "החוק מאפשר לכל החפץ בכך, לבקש, במגבלות מסוימות, לפני החלטה על העמדה לדין בעבירות מסוג פשע עריכת שימוע" (בג"צ 2678/07 נשיא המדינה משה קצב נ' היועץ המשפטי לממשלה).

עיון בלשון החוק, מלמד כי השאלה אלו פרטים צריכה לכלול הודעת היידוע לחשוד, נותרה ללא מענה. ואולם, הנחיית היועץ המשפטי לממשלה: "טיעון לפני הגשת כתב אישום פלילי (שימוע)" הנחייה מס' 4.3001 (51.015) מיום 1.7.1991, הותירה את העניין לשיקול דעתן של רשויות התביעה השונות (סעיף 5 סיפא להנחיה).

בבקשתו, טוען הנאשם, כי נוסח ההודעה שהועבר אל הנאשם הינו נוסח קבוע, המלמד כי התיק הועבר לתביעות ומדובר בכתב יידוע ראשון, שלאחריו, יכול שיישלח מכתב יידוע שני ויכול שתשלח הודעה על סגירת התיק.

פרשנותו זו של הנאשם איננה מקובלת עליי, בידי המאשימה הפררוגטיבה לבחור בהנחיות פנימיות, את דרך הפעולה, דהיינו, האם בהודעת היידוע הראשונית היא מבהירה לחשוד כי תיק החקירה הגיע לתביעה ובאפשרותו להגיש טענותיו בכתב, כאמור בסעיף 60 א' (ד) לחוק סדר הדין הפלילי, או שמא, היא בוחרת בחלופה אחרת והיא הודעת יידוע כללית על כך כי חומר החקירה התקבל ולאחר מכן הודעה נוספת, לפיה היא שוקלת להגיש כתב אישום נגדו ובאפשרותו להעלות טענותיו בפניה.

בענייננו, התביעה, במסגרת הודעת היידוע מיום 1.11.17, מסרה לחשוד, כי: "הנך רשאי תוך 30 יום מיום קבלת הודעה זו לפנות אלינו בכתב בבקשה מנומקת מדוע להימנע מהגשת כתב אישום נגדך" (סעיף 60 א' (ד))

לחוק) ובנסיבות האמורות, הרי שהודעת היידוע נשלחה כדין.

טענה נוספת אותה העלה הנאשם, היא כי לא ניתנה לו הזדמנות נאותה לקיים הליך שימוע, שכן המאשימה קצבה לו 9 ימים בלבד לקיים הליך שימוע, בעוד שהתקופה המינימלית הנדרשת הינה בת 30 ימים.

דין טענה זו להידחות אף היא, מכתב היידוע נשלח אל הנאשם ביום 2.11.17. ביום 22.11.17, שלח ב"כ הנאשם דאז, עו"ד ירון שב"ס מכתב אל המאשימה, במסגרתו ביקש למצות את ההליך המוקדם, שהינו קבלת חומר הראיות ולקיים הליך שימוע (נספח ב' לתגובת המאשימה).

דהיינו, לכל המאוחר, מכתב היידוע התקבל אצל הנאשם ביום 22.11.17 עם משלוח המכתב ומניין 30 הימים הינו החל ממועד זה (ואכן, בענייננו, כתב האישום בעניינו של הנאשם הוגש ביום 21.12.17).

ביום 4.12.17, החליף הנאשם ייצוג בתיק, וביום 7.12.17, פנה בא כוחו הנוכחי, אל המאשימה, בבקשה לקבל כתב חשדות המפרט את עיקרי העובדות המיוחסות לחשוד או טיוטת כתב אישום (סעיף 10 למכתב ב"כ הנאשם מיום 11.12.17 - נספח ב' לבקשה), לטענת ב"כ המאשימה, מסרה לנאשם כי טיוטת כתב אישום לא תימסר לעיונו קודם לשימוע, בין היתר מפאת קיומם של מעורבים נוספים בפרשייה, ואולם לגרסתה, לא טענה כי לא יימסר לחשוד, כתב חשדות מפורט, ולראיה, ביום 12.12.17, שלחה המאשימה לב"כ הנאשם כתב חשדות מפורט.

הנאשם ו/או מי מטעמו, צילם את חומר החקירה ביום 13.12.18 ולאחר כ - 5 ימים, ביום 18.12.17, פנה אל המאשימה בבקשה נוספת, לדחות את מועד השימוע שכן לא יעלה בידו ללמוד את חומר החקירה ואת כתב החשדות ולהיערך לשיבת השימוע כראוי, בזמן כה קצר. לטענת ב"כ המאשימה, כפי שהוא לעיל, נוכח סד הזמנים הקצר, קיומם של מעורבים נוספים והעובדה כי ללא הסכמת החשודים הנוספים להארכת צווי התפיסה היו פוקעים צווי התפיסה ויכולת החילוט העתידית הייתה נפגעת, לא עלה בידה להיעתר לבקשה ולדחות את מועד השימוע.

נראה כי לא קיימת מחלוקת מהותית בין הצדדים האם המאשימה הייתה מחויבת לשלוח טיוטת כתב אישום לחשוד, קודם לשימוע, אך למען הסדר הטוב, אפנה בעניין זה לבג"צ 4388/08 שמואל נ' היועץ המשפטי לממשלה, אשר קבע:

"הנה הוא איפוא האיזון: סעיף 60א כשלעצמו, על פי לשונו ואף תכליתו, אינו מקנה לחשוד זכות עיון בטיטות כתב האישום; אך כדי לקיים שימוע אפקטיבי ראוי לשמו, מן הראוי כי החשוד יידע בפירוט ככל האפשר מול אילו אישומים הוא ניצב ובגין אילו עובדות. היקף המידע וההחלטה אם המקרה מצדיק או מאפשר העברת טיוטת כתב אישום ייקבעו בכל מקרה לנסיבותיו, והסמן הוא הגינות כלפי החשוד בלא פגיעה באינטרס ציבורי אחר. לדידי, מבלי לקבוע מסמרות, מקום שטיטות כתב האישום מוכנה וקיימת, ובאין טעם נוגד מיוחד, ראוי כי התביעה תשקול לתיתה לחשוד. אך ככלל די במשלוח פירוט של עיקרי

העובדות וסעיפי העבירות בגין נשקל להגיש כתב אישום, בצירוף מתן עיקר חומר החקירה; בכך יוכל החשוד להיערך לשימוע ולהכין את טיעונו כדבעי.

עיננו הרואות, כי המאשימה איננה מחויבת למסור טיוטת כתב אישום לידי החשוד, במועד משלוח הודעת היידוע - היקף המידע וההחלטה אם המקרה מצדיק או מאפר העברת טיוטת כתב אישום, נקבעות בכל מקרה לנסיבותיו תוך איזון שנעשה בין הגינות כלפי החשוד בלא פגיעה באינטרס ציבורי אחר. ככלל, די במשלוח פירוט של עיקרי העובדות וסעיפי העבירות בגין נשקל להגיש כתב אישום, בצירוף מתן עיקר חומר החקירה: בכך יוכל החשוד להיערך לשימוע ולהכין את טיעונו כדבעי.

ב"כ הנאשם, מפנה להנחיות פרקליט המדינה (הנחיית פרקליט המדינה מספר 41.12 - הליכי יידוע ושימוע בהליכים פליליים) מחודש אפריל 2017, הקובעות כי יש ליתן לחשוד מכתב יידוע ראשון שלפיו החומר הועבר לרשות התובעת ומכתב יידוע שני אשר יכלול את כתב החשדות ולפיו יוחלט להעמיד לדין בכפוף לשימוע שייערך תוך 30 ימים.

הנחיות פרקליט המדינה נועדו להתוות את מדיניות הפרקליטות בלבד, כאשר בהנחיות פרקליט המדינה מצוין בצורה שאינה משתמעת לשני פנים כי: "בשל השונות שבין עבודת הפרקליטות לתביעה המשטרתית (מבחינת סוג התיקים, היקפם, חומרת העבירות, מורכבותן ועוד), הנחיה זו נועדה להתוות את מדיניות הפרקליטות בלבד בהליכי יידוע ושימוע. זאת, מתוך הכרה בכך שחלק ניכר מהאמור בהנחיה אינו מותאם לאופן עבודתה של התביעה המשטרתית. לפיכך, הנחיה זו תחול באופן מחייב על הפרקליטות בלבד.

גם אם אצא מנקודת הנחה כי יש ממש בטענת הנאשם (ואינני קובעת כך) כי יש לראות את התיק שלפניי כתיק פרקליטות וראוי היה כי בתיקים מסוג זה, תפעל התביעה המשטרתית כפי הנחיית הפרקליט, הרי שההנחיות קובעות בצורה מפורשת כי הן אינן חלות עליה ובנסיבות אלה, הרי שלא ניתן לקבוע כי המאשימה הפרה את חובתה.

זאת ועוד, בנסיבות הספציפיות של התיק שלפניי, הרי שיש ממש בטענת המאשימה, שלפיה דחיית מועד השימוע היה בו כדי לפגוע באינטרס הציבורי שעניינו חילוט עתידי, בסיומם של ההליכים המשפטיים, ככל שהנאשמים יורשעו בדין.

המחוקק לא קבע כי הפרת חובת יידוע או פגיעה בזכות השימוע, יביאו לביטול האישום, החלטת התובע היא החלטה מנהלית. אם נפל פגם בהחלטת הרשות המנהלית, בית המשפט עורך הבחנה בין פגם בהליך לבין תוצאות הפגם. ההכרעה מתבססת על דוקטרינת הבטלות היחסית, כאשר הפסיקה אפשרה להחיל את הדוקטרינה גם בהליכים פליליים. במקרה כזה נבחנים נסיבות המקרה, חומרת ההפרה, דרך התקיפה והנזק שעלול להיגרם לאינטרס הציבורי. פגם משפטי מאותו סוג, עשוי להוביל במקרים שונים לתוצאות שונות (ע"פ 1053/13 הייכל נ' מדינת ישראל).

יש לבחון האם זכות השימוע הופרה והאם לצורך שימוע בדיעבד, מוצדק לבטל את כתב האישום, או שמא ניתן לקיים שימוע הוגן וענייני מבלי לבטל את האישום, תוך דחיית המועד למענה הנאשם לאישום עד לסיום הליכי השימוע.

ככלל, שימוע בדיעבד אינו פתרון רצוי, יש הבדל בין סטטוס של נחקר וחשוד לעומת סטטוס של נאשם, מתוך החשש שמא המאשימה "ננעלה" על עמדותיה וטענות הנאשם לא יבחנו בלב שלם ובנפש חפצה.

בענייננו, הנאשם בשל סד הזמנים הקצר, לא הגיע לשימוע וכתב האישום הוגש, לא מצאתי כי בפעולות הרשות הייתה משום הפרה של זכות השימוע וכפי שקבעתי לעיל, הרי שבנסיבות הספציפיות של המקרה ובמכלול האיזונים, נראה כי התנגדות המאשימה לדחות את מועד השימוע בדין יסודה.

על כן, הבקשה לביטול כתב האישום נדחית.

יחד עם זאת, ובשל העובדה שלא התקיים שימוע ובהינתן עמדת המאשימה, שלפיה ככל שהנאשם מעוניין בכך, תהיה מוכנה לערוך לו שימוע בדיעבד, אהיה מוכנה לדחות את המועד שנקבע למענה לכתב האישום וזאת בכפוף לכל שבתוך 7 ימים מהיום, יודיע הנאשם האם מעוניין בהליך שימוע, שאם לא כן, בדיון הקבוע ליום 18.7.18 שעה 10:00 יינתן מענה מפורט לכתב האישום.

בהערת אגב יצוין כי לא נעלמה מעיני הערת ב"כ המאשימה, שלפיה בכוונת הנאשם לפנות ליועץ המשפטי לממשלה לביטול כתב האישום, בשל נסיבות אישיות ואולם עניין זה אינו מעלה ואינו מוריד לעניין החלטתי זו.

התיק יובא לעיוני ביום 26/6/18 לתזכורת פנימית, לקבלת עמדת הנאשם.

המזכירות תעביר החלטתי אל הצדדים.

ניתנה היום, ה' תמוז תשע"ח, 18 יוני 2018, בהעדר הצדדים.